

Hand-out #10 Geen gaven zonder vruchten

Tekstgedeelte: Mattheüs 7:15-23

15 Maar wees op uw hoede voor de valse profeten, die in schapenvacht naar u toe komen maar van binnen roofzuchtige wolven zijn.
16 Aan hun vruchten zult u hen herkennen. Men plukt toch geen druif van doornstruiken of vijgen van distels?
17 Zo brengt iedere goede boom goede vruchten voort en een slechte boom brengt slechte vruchten voort.
18 Een goede boom kan geen slechte vruchten voortbrengen en een slechte boom kan geen goede vruchten voortbrengen.
19 Iedere boom die geen goede vrucht voortbrengt, wordt omgehakt en in het vuur geworpen.
20 Zo zult u hen dus aan hun vruchten herkennen.

21 Niet ieder die tegen Mij zegt: Heere, Heere, zal binnengaan in het Koninkrijk der hemelen, maar wie de wil doet van Mijn Vader, Die in de hemelen is.
22 Velen zullen op die dag tegen Mij zeggen: Heere, Heere, hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd, en in Uw Naam demonen uitgedreven, en in Uw Naam veel krachten gedaan?
23 Dan zal Ik hun openlijk zeggen: Ik heb u nooit gekend; ga weg van Mij, u die de wetteloosheid werkt!

Inleiding

Richting het einde van de Bergrede komt Jezus nog met drie scherpe waarschuwingen (15-20, 21-23 en 24-28). Ze worden samengehouden door het thema 'horen en doen'. In deze hand-out komen de eerste twee waarschuwingen voorbij: tegen mensen die geen goede vruchten dragen en tegen valse profeten en charismatici.

De inhoud van de levensles

In vers 15-20 onderwijst Jezus ons over het cruciale belang van vrucht dragen in het koninkrijk. In vers 15 en 21-23 waarschuwt Hij ervoor dat vruchteloosheid verhuld kan worden door indrukwekkende en bijzondere gaven. Maar Jezus kent de harten en zal erover oordelen. De kern is: vruchten gaan vóór genadegaven.

A. Aan hun vruchten zul je ze kennen (15-20)

**Maar wees op uw hoede voor de valse profeten (vers 15a)*

Jezus waarschuwt ervoor dat in de toekomst (na zijn afscheid) *leugenprofeten* zullen opstaan. Mensen dus die zich voordoen als geestelijke leiders in het Koninkrijk, maar feitelijk erger zijn dan de eerder genoemde hypocrieten. Want dit kenmerkt hen:

**die in schapenvacht naar u toe komen maar van binnen roofzuchtige wolven zijn (vers 15b)*

De hypocrisie van de joodse leiders (zie hst. 6:1-18) draaide vooral om vrome daden met een onveranderd hart en dus om uitwendige gerechtigheid. Bij de pseudoprofeten gaat het om iets veel venijnigers: ze doen zich voor als schapen maar zijn roofzuchtige wolven. Hun motief is roofzucht, ze vernielen de kudde. Ze leven voor zichzelf!

**Aan hun vruchten zult u hen herkennen. Men plukt toch geen druif van doornstruiken of vijgen van distels? (vers 16)*

Hoe herken je deze valse profeten? Meestal niet op voorhand, maar pas later of achteraf. In Israël was dat al een oud thema. In Deuteronomium 18:21-22 wordt de vraag gesteld: Hoe weten we dat een profetie niet van de HEER komt? Het antwoord: *Wanneer die profeet in de Naam van de HEERE spreekt, en het gebeurt niet en het komt niet uit, dan is dat een woord dat de HEERE niet gesproken heeft. In overmoed heeft die profeet dat gesproken; wees niet bevreesd voor hem.* Het kenmerk van een vals profeet is daar dus: zijn woorden komen niet uit. Jezus legt een ander accent: let op hun daden. Draagt hun leven de vruchten van wat ze verkondigen? Wordt in hun leven daadwerkelijk zichtbaar dat ze in het Koninkrijk leven? Als de vruchten niet als druiven of vijgen zijn, maar stekelige vruchten, mogen we concluderen dat hun hart als een doornstruik of een distel is.

**Zo brengt iedere goede boom goede vruchten voort en een slechte boom kan geen goede vruchten voortbrengen (vers 17-18)*

Met het beeld van de boom die vrucht draagt brengt Jezus ook deze kwestie weer naar het niveau van het hart. Een hart dat niet verandert door bekering (en dus leven in het Koninkrijk) kan geen Koninkrijks-vruchten voortbrengen. Maar een veranderd hart en een karakter dat hervormd wordt naar het beeld van Christus kan 'goede vruchten' dragen. In hoofdstuk 5:17-20 noemde Jezus dat 'een gerechtigheid overvloediger dan die van de Schriftgeleerden en Farizeeën'. In wezen gaat het bij de vruchten om God die zijn eigen woorden waarmaakt door ons heen.

**Iedere boom die geen goede vrucht voortbrengt, wordt omgehakt en in het vuur geworpen (vers 19)*

Uiteindelijk is het God die – op de grote dag – zal oordelen. Het beeld is hard, maar ook logisch binnen het denken van het Koninkrijk: als de boom geen goede vruchten draagt heeft hij geen waarde in het Koninkrijk. Voor een vruchteloos leven is geen toekomst in het eeuwige Koninkrijk van God. In dat Rijk zullen we immers voor eeuwig meewerken met God in zijn nieuwe schepping. In dat Rijk hebben we niets te zoeken zonder een hart dat op dat Rijk is afgestemd.

De beelden van 'omhakken' en 'in het vuur werpen' lijken niet op een eeuwige straf maar op een vernietiging te wijzen. Zal het bestaan van hen die niet in het Koninkrijk leven ophouden?

**Zo zult u hen dus aan hun vruchten herkennen (vers 20)*

Een heldere conclusie van het voorgaande.

B. In Jezus' naam wonderen doen en hem toch niet kennen (21-23)

Met een concrete illustratie scherpt Jezus het voorgaande nog verder aan.

**Niet ieder die tegen Mij zegt: Heere, Heere, zal binnengaan in het Koninkrijk der hemelen, maar wie de wil doet van Mijn Vader, Die in de hemelen is (vers 21)*

-In de vroegchristelijke kerk werd de belijdenis 'Jezus is Heer' de kernbelijdenis (Rom. 10:9; 1 Kor. 12:3; Fil. 2:11). In dit gedeelte ligt het accent echter op het in zijn naam wonderen en tekenen doen. Hierna volgen drie voorbeelden van wonderen die in de Naam van Jezus zijn gedaan en die naam is dus "Heer". Met andere woorden: de Naam van Jezus wordt aangeroepen om daarmee als zijn ambassadeur of gevolmachtigde te handelen.

-Maar blijkbaar is het dus mogelijk in de Naam van de Heer te handelen zonder Hem persoonlijk te kennen. Anders gezegd: je kunt in zijn Naam handelen en toch buiten het Koninkrijk zijn. Hier en nu, maar ook voor eeuwig. Jezus geeft er drie voorbeelden van:

**Velen zullen op die dag tegen Mij zeggen: Heere, Heere, hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd, en in Uw Naam demonen uitgedreven, en in Uw Naam veel krachten gedaan? (vers 22)*

Profeteren, demonen uitdrijven, krachten doen: het zijn precies de dingen die Jezus zelf doet en waartoe Hij zijn leerlingen roept (10:1). Op Gods grote dag zullen er dus mensen zijn die hebben gedaan wat Jezus ze opdroeg, maar (op hartsniveau) toch niet 'de wil van de hemelse Vader' (vers 21!) hebben gedaan. Zelfs voor de hemelse rechtbank zullen ze 'Heer, Heer' roepen, maar het is te laat. Ze worden ontmaskerd, als 'onbekeerden' (4:17)

**Dan zal Ik hun openlijk zeggen: Ik heb u nooit gekend; ga weg van Mij, u die de wetteloosheid werkt! (vers 23)*

-Ik heb u nooit gekend: er was dus nooit een echte relatie met de Heer! Maar 'kennen' betekent ook: uitkiezen voor een bediening. Jezus zegt dus ook: Ik heb jullie nooit uitgekozen. Hoe overtuigend hun wonderen ook waren, de beoefenaars ervan zochten er niet het Koninkrijk van God maar hun eigen koninkrijkje mee.

-Wetteloosheid werken: dat is eigenlijk een andere uitdrukking voor het niet doen van de gerechtigheid van het Koninkrijk en dat zelfs niet eens willen.

De (mogelijke) betekenis voor vandaag

Gaven niet gebruiken als denkmantel voor vruchteloosheid

Er is in de kerk bij velen een sterk verlangen naar de manifestatie van de bijzondere gaven van profetie en genezing. Het aantal 'bedieningen' is, ook in ons land, explosief gegroeid. De opkomst van sociale media heeft er sterk aan bijgedragen dat die bedieningen hard konden groeien, omdat de wonderen en tekenen ook zichtbaar gemaakt werden.

Ongetwijfeld dragen deze bedieningen bij aan het zichtbaar worden van Gods Koninkrijk in onze tijd. Wat in deze bedieningen in de Naam van de Heer wordt gedaan is soms ook tot beschaming van de lauwheid in de kerk en het gebrek aan verwachting van wat de levende Heer in onze tijd zou willen geven.

Helaas zijn gaat het ook best wel vaak gruwelijk mis. Achter een indrukwekkende bediening in Jezus' Naam blijkt een leven van zonde en egocentrisme schuil te gaan. De vruchten die medewerkers te zien krijgen zijn bepaald niet de goede vruchten die overeenkomen met het Koninkrijk. In het jaar 2023 kwamen meerder schandalen aan het licht. Google ze maar ...

We moeten Jezus' waarschuwing dan ook zeer ter harte nemen. De gaven van de Geest, hoe wonderlijk ook, zijn geen garantie voor een leven met de Heer in het Koninkrijk. Misschien moeten we wel zeggen: juist als de gaven heel prominent zichtbaar worden moeten we extra alert zijn en aan hartbewaking doen.

Eerst de vruchten, dan de gaven

We zijn als leerlingen van Jezus geroepen om zijn medewerkers te zijn in het Koninkrijk. Als we serieus werk maken van die roeping lopen we het risico dat we alle aandacht geven aan onze gaven en talenten maar de vruchten (van de Geest / het Koninkrijk) veronachtzamen. Het is een bekend verschijnsel bij voorgangers: ze zijn druk met het werk in het koninkrijk,

maar hun eigen geestelijk leven wordt veronachtzaamd. Ieder die zijn gaven en talenten in gaat zetten in het Koninkrijk loopt dit risico.

In dit stukje van de Bergrede gaan de vruchten vóór de gaven. In termen van Paulus: de vrucht van de Geest (Galaten 5) gaat vóór de gaven van de Geest (Rom. 12; 1 Kor. 12-14). Misschien is dit een mooie samenvatting: vertrouw de gaven van de Geest toe alleen toe aan mensen die vruchten van de Geest vertonen! Anders gezegd: wie de gaven van de Geest wil ontvangen en beoefenen is allereerst geroepen tot karaktervorming naar het beeld van Christus.

Verdiepende vragen

1. Herken je het door Jezus geschetste spanningsveld tussen vruchten en gaven? Waar zie je het gebeuren?
2. Als een boom goede vruchten voortbrengen, daar loopt de Bergrede op uit. Wat heb je geleerd en ontvangen in de Bergrede om daadwerkelijk vrucht te kunnen dragen?
3. Hoe kun je op een vruchtbare manier de gaven van de Geest / het Koninkrijk ontvangen en beoefenen? Waar liggen de valkuilen?
4. Hoe ervaar de je de oordeelsteksten in deze passage? Begrijp je dat een 'vruchteloze' niets te zoeken heeft in het Koninkrijk?
5. Wat betekent deze levensles voor de missie van de kerk in onze tijd?

Oefening: Dienstbaarheid

Jezus wil ons niet alleen leerling maken maar vooral ook medewerker in zijn Koninkrijk. Om echt te kunnen meewerken in zijn Koninkrijk hebben we gaven en talenten nodig. Die wil God geven. Maar om die gaven goed te beheren is het streven naar vruchten van het nieuwe leven nog belangrijker.

Een goede oefening is deze: onderzoek jezelf of je gaven die God je geeft echt dienstbaar maakt aan het leven in het Koninkrijk. Gebruik je de gave om er zowel God als de naaste mee te dienen? Of dien je er vooral je eigen koninkrijk?

Oefening:

- Welke genadegave heb jij ontvangen?
- Welke verantwoordelijkheid heb je daardoor gekregen?
- Hoe kan je vandaag met je gaven dienstbaar zijn aan de komst van het Koninkrijk?

Memoriseer

1 Petrus 4:8-11 Maar heb voor alles vurige liefde voor elkaar, want de liefde zal een menigte van zonden bedekken. Wees gastvrij voor elkaar, zonder morren.

Laat ieder de anderen dienen met de genadegave zoals hij die ontvangen heeft, als goede beheerders van de veelsoortige genade van God. Als iemand spreekt, *dan* als *iemand die* de woorden van God *spreekt*; als iemand dient, *dan* als *iemand die dient* uit kracht die God schenkt; zodat God in alles verheerlijkt wordt door Jezus Christus. Hem komt de heerlijkheid en de kracht toe, tot in alle eeuwigheid. Amen.